USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **V. H. N.,** zast. Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou, se sídlem Příčná 327/1, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2023, č. j. OAM-1344/BA-BA07-HA13-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 3. 2024, č. j. 62 Az 44/2023-41,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Karin Poncza Hadwigerové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobce je státním občanem Vietnamské socialistické republiky. Dne 28. 9. 2023 byl zastaven příslušníky Policie České republiky za účelem kontroly dokladů. Žalobce neměl platný cestovní doklad ani žádné oprávnění k pobytu v České republice. Poté, co byl žalobce zajištěn dne 30. 9. 2023 za účelem správního vyhoštění, požádal dne 4. 10. 2023 o udělení mezinárodní ochrany.

[2] V průběhu správního řízení žalobce uvedl, že z Vietnamu odjel kvůli práci. O udělení mezinárodní ochrany žádá, protože si půjčil peníze na černém trhu a obává se, že by ho při

návratu do Vietnamu kontaktovali věřitelé. Ve své vlasti nikdy neměl žádné problémy s veřejnou mocí. Uvedl rovněž, že pokud by nebyl zajištěn, nepožádal by o mezinárodní ochranu.

[3] Žalovaný následně rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu"), neuděluje.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud"), který ji zamítl. Shledal, že žalovaný řádně zjistil skutkový stav věci a shromáždil dostatek aktuálních informací o politické a bezpečnostní situaci ve Vietnamu. Krajský soud rovněž uvedl, že se žalobce nikdy neobrátil na vietnamské státní orgány, ačkoliv mu v tom nic nebránilo. Obavy z lichvářů nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany, přičemž žalobce neprokázal žádné další skutečnosti, které by mohly vést k jejímu udělení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel") napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.").

[6] Stěžovatel uvedl, že si žalovaný neopatřil dostatečné podklady týkající se situace ve Vietnamu, zejména z oblasti ochrany lidských práv a fungování státních orgánů. Dále uvádí, že má ve Vietnamu dluhy u lichvářů, kteří mu vyhrožují, a že vietnamské státní orgány mu nejsou schopny poskytnout ochranu kvůli rozsáhlé korupci. Krajský soud nepřihlédl k tomu, že by po návratu do Vietnamu mohl být stěžovatel vystaven mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Stěžovatel tvrdí, že žalovaný i krajský soud nesprávně posoudili jeho situaci a specifické problémy, což mělo zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení. Proto je kasační stížnost přijatelná. Stěžovatel navrhuje zrušit rozsudek krajského soudu a věc mu vrátit k dalšímu projednání.

[7] Žalovaný se zcela ztotožnil se závěry krajského soudu. Žalovaný se ve svém rozhodnutí řádně zabýval všemi skutečnostmi uváděnými stěžovatelem a zjistil dostatečně skutkový stav.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Vzhledem k tomu, že v předcházejícím soudním řízení rozhodoval specializovaný samosoudce, musí Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS") dle § 104a odst. 1 s. ř. s. dále posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, odmítne ji pro nepřijatelnost. Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti NSS vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterých je kasační stížnost

přijatelná, pokud se zaprvé dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS, zadruhé, pokud se kasační stížnost týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, zatřetí, pokud je třeba učinit judikaturní odklon, a nakonec začtvrté, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz také rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení NSS ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[9] Stěžovatel jako žadatel o mezinárodní ochranu musí uvést důvody, které jsou relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany. Správní orgán je pak povinen zjistit skutečný stav věci na základě těchto uvedených důvodů. Není však jeho úkolem tyto důvody za žadatele domýšlet (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS).

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti pouze obecně tvrdí, že je pronásledován lichváři a že státní orgány ve Vietnamu ho kvůli korupci nedokáží dostatečně ochránit, aniž by své námitky blíže specifikoval. Krajský soud uvedl, že skutečnost, že žadatel o mezinárodní ochranu má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromých osob, není bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, pokud veřejná moc v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů a tyto skutečnosti v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebyly vyvráceny (rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48). Stěžovatel se nikdy na státní orgány ve Vietnamu neobrátil a neexistují žádné okolnosti, které by mu v tom bránily. Obavy z vymáhání dluhu soukromými osobami (věřiteli) nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, zejména pokud stěžovatel vyhrožování neoznámil příslušným orgánům a o udělení mezinárodní ochrany požádal až po zajištění za účelem správního vyhoštění (rozsudky NSS ze dne 21. 12. 2015, č. j. 4 Azs 63/2005-55, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54). Podání žádosti až po zajištění naznačuje její účelovost (rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54).

[11] NSS se opakovaně zabýval situací vietnamských dlužníků žádajících o udělení mezinárodní ochrany (např. rozsudky ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 Azs 241/2005-46, ze dne 16. 2. 2006, č. j. 7 Azs 212/2005-8, nebo usnesení ze dne 6. 6. 2024, č. j. 2 Azs 97/2024-28, ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, a ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32). Dospěl k závěru, že ve Vietnamu existují účinné mechanismy ochrany prostřednictvím policie nebo jiných orgánů veřejné moci a že vietnamská legislativa postihuje lichvu i nelegální poskytování půjček. Bez dalších konkrétních informací nelze předpokládat, že dlužník nebude chráněn před násilným vymáháním dluhů (srov. usnesení NSS ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31). Ani určité problémy s korupcí v zemi původu neumožňují učinit závěr, že občanům je ochrana *a priori* nedostupná. Stěžovatel neuvedl, že by jeho věřitelé měli zvláštní vztahy s těmito orgány. Dále nekonkretizoval, proč jsou podklady použité žalovaným nedostatečné pro zjištění toho, jak funguje veřejná moc ve Vietnamu, ani jaké jeho specifické problémy měly být nad rámec posuzovaného zohledněny. Proto je závěr

krajského soudu, že se stěžovatel může domáhat ochrany před věřiteli přímo ve Vietnamu, v souladu s judikaturou NSS.

[12] Krajský soud se dostatečně zabýval podklady pro rozhodnutí opatřenými žalovaným. Věc posoudil v souladu s judikaturou a všechny námitky stěžovatele dostatečně vypořádal a řádně odůvodnil. Pouhý nesouhlas stěžovatele se skutkovými závěry krajského soudu není důvodem pro přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení NSS ze dne 6. 5. 2021, č. j. 9 Azs 37/2021-25, a ze dne 8. 12. 2021, č. j. 6 As 203/2021-21). NSS neshledal v rozsudku krajského soudu žádná zásadní pochybení, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje, a proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, protože ve věci neměl úspěch. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné činnosti.

[15] Krajský soud stěžovateli ustanovil zástupkyní advokátku Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, jejíž zastoupení pokračuje i v řízení před NSS (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů hradí stát. NSS přiznal zástupkyni stěžovatele odměnu za jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Výše odměny činí 3 100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. K tomu náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celková částka 3 400 Kč bude zástupkyni stěžovatele vyplacena z účtu NSS do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2024

Tomáš Kocourek
předseda senátu